

Đòc bi>t t&omacron;ng các bùn đang già ho>c sùp già mà vẫn chùa chí>u già...

Anh em chúng ta ngù i trùc kù sau ai rùi cũng già. Làm sao tránh đùc! Đã có "sinh" là có "lão". Mùt giai đoùn tùt yùu cùa cuùc sùng. Nùu ngày đùu tiên mình sinh ra mà đã bi>t nghe, bi>t nói, nùu có ai bùo rùng mùi ngày mình lùn lùn là mùt ngày mình sù già đi, và tiùn dùn vù cùi chùt, chùc chùn là mình đã không tin. Tùi sao lùi bi> quan vùy? Nói chi chuyùn gi> tùng nghe nhù lùi đùt câu vùi mùnh đùnh trong mùt lùp hùc ngo>i ngù, ngay trong nhùng giai đoùn trùng thành tù thuù ni>u cho đùn khi lùn lùc vào đùi, có mùy ai ngùng lùi vì nhùng bùn tùm li>en quan đùn lùo suy hay lùo ho>a, trù nhùng thiùn sù hay nhùng chùu tiùu trong chùa. Gi>ng sùng cù thù mà cuùn trùi đi, mùi ki>p nhùnh sinh nhù mùt chùc lá gi>a gi>ng, trùi tù đùu ngu>u n ra sông, ra bi>n. Đùu có nhù con cá hùi (salmon) sau năm nùm lùi bi>n lùi quay ngùng cù trù vù ngu>u n đù sinh, đù chùt!

Trong lùp sinh lý hùc phù thông, hùc sinh trung hùc đã đùc bi>t vù tiùn trình già-chùt cùa các tùbùo trên thân thù con ngù i. Tùng gi>ay, tùng phùut. Nhùng bi>t đù mà bi>t. Đó chù là chuyùn tùng trùng và đùo thùi trong thân thù con ngù i! Hay trong lùp si>u hình hùc nhùp mùn, khi nùu lùn nhùng vùn nùn vù cu>c sùng nhù "Ta là ai?", "Ta tù đùu tùi?" hay "Ta sù đùi vùn đùu?", thì cùng chù là đù đùp hùng mùt nhu cùu gi>i hùn nhùt đùnh trong phùm vi lùp hùc. Rùi khùi trùng rùi, cùng mùy ai nhù nhùng bu>i hùng say thùo lu>u n vù các vùn đù tri>t lý trùu tùng ngày xùa? Còn bao nhiêu chuyùn quan trùng, bùc bùach hùn. Chuyùn bùy gi> lo đù mu>n bùc hùi, đùa mang chi chuyùn cùa ngày mai, chùa tùi.

Nhùng cái già nùo vùn tùi và tùi vùi mình chùm chùm, tù tù. Nhi>u khi nó đùn rùi mà mình vùn chùa hay. Sù dùi nhù vùy là vì hình nhù ai cũng phùi qua mùt giai đoùn tù phù nhùn (self-denial) trùc khi chùu nhùn là mình bùt đùu già. Giai đoùn này dài ngùn còn tùy cùa tánh và hoàn cùnh cùa mùi ngù i. Thùt sù ra phùi nói là cũng có ngù i tuy tu>i đùi cùon thùp, nhùng trong cách suy nghĩ hay hùng xù xem ra thì đã có nhùng phùn ánh tiêu bi>u cùa ngù i già nhù phùn hùng chùm chùp, nùo nùng lùm cùm, xoay trù vùng vù, đù đùu quên đó, cùon đùi lùi thì nhù là ngù i chù còn nùa bùu sinh khù. Lùi cũng có ngù i tuy tu>i tác đù cao nhùng lúc nào cũng mau mùn, nhanh nhùn, nùo nùng mùch lùc, lùp lang, đùu óc minh mùn, sáng su>t, cùa thích nhùng sinh ho>t ngoài trù i nhù tùm bi>n, chùi thù thao, sùn sàng tham gia các bu>i hùp mùt vùi bùn bùe, không quá ngùn ngù i, đùn đùo trùc nhùng chuyùn đùi xa, bao gi> cũng sùt sùng, vui vù, lùc quan, bi>t sùng trùn vùn vùi cái bùy gi> thay vì bùn bùu, lo toan vù cái tùng lai, chùa tùi.

Trong phùm vi bài này tôi không mu>n kù lùi đây nhùng nhùn đùnh cùa các nhùa chùu>en mùn vù tu>i già và ngù i già khi hù gi>i thích "thù nào là già" ho>c "tùi sao ta già". Tôi chù mu>n chia xù mùt sù ghi nhùn cùa chính bùn thùn mùn, mùt ngù i cũng đã quá cái ngùng 60, vù nhùng bi>n đùi tùm sinh lý trong con ngù i mình cũng nhù vù nhùng khó khăn khi đùi phó vùi nhùng đùu hi>u bi>n đùi đó trùc khi chùp nhùn "chung sùng hòa bình" vùi nó. Do đó mà có cái tùa đùnh trên là "Già i, Chào Mi !"

Tùc ngù Anh có câu "A man is as old as he feels, and a woman as old as she looks", nghĩa là cái già cùa đùan ông tùy thu>c vào cùm nghùi cùa chính anh ta. Nùu anh ta vùn cùm thùy mình trù trung, khùe mùnh, thì tu>i tác có quan hùng gì đùu. Cũng nhù đùi vùi ngù i đùan bà, nùu dung nhan vùn tùng tùn, mùn mà thì già trù cũng thù thoi, nhùc đùn làm chi. Tùu trung già hay không là tùy cùa cái đùu cùa mình. Bùi thù tôi rùt tùm đùc vùi câu trích dùn (không có ghi rõ tác gi>) sau

đây trong típ sách "Già i! Chào bón!" cóa BS Đã HĄng Ngóc mà Anh Hà Quí Phú , mót bón đóng nghiíp cúc cúng tuíi É Đà Nẵng, vàa gói cho: "Age is mostly a matter of the mind! If you don't mind, it doesn't matter" (Tuíi tóc ló chuyín cúi tóm, nóu ta khóng thím quan tóm, chó cú vàn đó tuíi tóc!)

Nóu mình ngói lói vài nhau và hói nhau "Bón thíy mónh gió tó lóc nóo?" thì chóc chón lói mót ngói só tró lói mót cách, khóng ai gióng ai. Nói nhó mót ngói bón cóa tói, anh Tón Thít Khoát : "Nóu ra bói biín Santa Monica hay Malibu mà tón có dóng xem mót món quay "Baywatch" vài nhóng nó tài tó tró trung, hóp dón trong show này diín xuít bóng xóng bóng thít ngay tróc mót món, nhón nhó, khóu gói, mó trong lóng vàn thíy dóng dóng, nguói lónh thít phói nhón lóm đó già." Tóu, nhóng khóng phói là hoàn toàn sai. Khi chót testosterone trong có thít món đó càng ngày càng khóc cún thít phón lóng nhó vày đóu cú gói ló khó hiíu! Thít só ra đói vài cúnh nhóa khoa hóc thít dóu hiíu sinh lý cóa tuíi già đó dóng nghiên cúu tó lóu. Đói loíi, nóu bó qua cúnh gai đón chuyín tiíp tó tuíi 20 đón tuíi 60 mó chó so sánh mót ngói đó quá 60 vài thít i anh mói 20 tuíi, thít theo Curtis Pesman , tóc gió cuín "How a Man Ages," ta có thít ghi nhóng thay đói nhó sau:

* Da móng hón và chùng xuíng, đó co gión cóa da càng ngày càng gióm sót, và qua nhiíu năm tháng biíu ló vui, buín, sóng, khó, nhóng nét nhón trên mót đó hón sâu và lón.

* Tóc bóc, thía, và nhó hón, đóng kính cóa tóc chó cún 86 microns (1 phón triíu cóa 1m) so vài 101 microns hói 20 tuíi.

* Hai tròng mót bó co lói, móc đó ánh sáng vào đón vúng móc gióm đi, khó phân biít đóng só vàt trong tói, do đó mà khi đóc cún phói có ánh sáng đó.

* Tai khóng cún nghe đóng tiíng đóng trên tóm 10,000 hertz, nhó tiíng hót cóa chim, vì chóc nóng chuyín thít đó rung tó tai ngoíi vào tai trong đósuy thoíi.

* Men róng càng ngày càng món dón vài quá trình nhai, nghiín, trong khi đó lói róng co rút lói, lóm lóróng tróng gióa các chón róng.

* Xóng mót dón calcium, tró nón xóp, dón, dó góy, lóp són lóc các đóu khóp khóng cún nguyón vàn, chót nhón gióa các khóp khó đi, sinh ra di chuyín chóm, khó khón.

* Tim khóng cún bóm đó máu ra khóp chóu thín, mót phón do cholesterol đóng dày trên thành đóng móch lóm tim phói hoít đóng nói hón mói bóm đóng mót máu đi.

* Các có bóp lóm cho phói hoít đóng bình thíng suy yóu dón, đó co gión cóa lóng ngóc yóu dón, lóm cho lóng dóng khó hĄt vào chó cún bóng mót nóa thíi 20 tuíi.

* Tróng lóng cóa thín gióm tó 20% đón 30%, sóc lóc chót thíi cóa thín chóbóng nóa hĄt, và sóc chóa cóa bóng đóai cúng chó cún chóng mót nóa (8 fluid ounces, khoíng non 230cl).

* Vài nóm thít qua đói, khói nóo cúng rút nhó lói và gióm tróng lóng, hàng tó tó bóo nóo bóm đói, tró nhó bó gióm sót.

Nhóng thay đói trên thít ít nói ai cũng nhón thíy, nhót là nói ngói khóc. Vài tói, đèn đó đóu tiên bóo đóng tiín trónh lóo suy đóbót đóu là cách đây 7 nóm, lóc tói phói vào Bónh viín Hoag ló Newport Beach đómót tim và thay van (mitral valve). Tróc khi vào phòng mót tói cún đó cún đói mói lý do đót thuyít phóc cho quyót đónh cóa món, mà lý do nóng ký nhót vàn lóa "wear and tear." Có tót đón đóu mà dùng lâu ngày cũng phói món, phói rách. Cúng nhó chóy xe thít đón lúc cún phói thay 4 vài xe. Cúng nhó cái móy giót trong nhóa, cái ló trong bóp, hay cái

bóng đèn trên trún. Sú dúng c&ong thún đún đún đâu đi núa thì đún lúc húng cùng phúi thay. Nhúng thay van là đú đúc sinh ho>t bình thúng trú lúi, đún có nghúi là cú thúm đún bút đún già!

Rúi 3 năm sau khi mú, theo khuyún cáo cúa nhúng ngúoi cùng có thúm quyún, tôi lúi phúi ngúng chúi tennis, mút thú tiêu kúnh cuúi tuún mà bao nhiêu năm ròng tôi thích thú đeo đúai vúi tút cùng say, núi tút tinh. Lý do là chúng đau nhúc phún lúng dúng (lower back) cù dai dúng, khúng dút. Bún ún thú hai: Sau khi xem hình quang tuyún chúp phún lúng dúng, búc súi phúan là tuy chúa trúm trúng nhúng đú đã có dúu hiúu suy thoái giúa các khúp xúng L2-L3, L3-L4, và L4-L5 là các khúp xúng & uacute; phún lúng dúng, nghĩa là chút nhún đú khúng đú, lúp sún bao quanh các khúp đúm (Multilevel Degenerative Disease), kho>ng cách giúa các đút xúng súng & uacute; vùng này đú rút ngún lúi, và các ngúnh cúa khúp xúng đú bút đúu nhúra (Multilevel Spondylosis). Tóm lúi đây là dúu hiúu cúa búnh lúo suy. Nhúng nói là "búnh" thì nghe ghúê quá! Lúam sao tuúi múnh múa gúi là già!

Tuy nhiên vúi bún ún khúc nghiút đó tôi bút đúu âm thúm tìm cách cùng chúng lúi, ít núa là cũng đú "trú trì ho>n chún". Theo các búc súi túy y thì không có thuúc chúa. Có lo>i thuúc vúi hún húp cúa hai chút glucosamine và chondroitin đúng cùng cáo úm ĩ là có thú làm giúm đau & uacute; các khúp thì Cú quan Quún trú Thúc và Dúng Phúm (U.S. Food & Drug Administration) lúi chúa chuún nhún là có giá trú lúm súng. Đúng thú i nó cũng có thú có phún & uacute;ng nghúch đúi vúi các lo>i thuúc làm lo>ng múau. Chút nhún giúp các khúp chuyún đúng dúng dúng, tú nhiên, là cúa "trú cho", đún mút tuúi nào đó sú khúng dún đú, không có thún dúng nào có thú tái túo núo lúi đúng. Nhúng các búc súi đúng y úi quút quyút là đúng. Đúu & uacute;ng là do gan núng, ho>c thún suy. Núu kiúen nhún uúng theo toa cúa các vú này đúm búo sú lành. Thú là lúi âm thúm đún bút thuúc, nghe thúy nào hay xa đún cũng tìm đún, thuúc súc (ba, bún chún c&ong mút), thuúc tú, thuúc ngúm rúu. Thú hút, xem có kút quút giú không. Nhúng cái đau âm ĩ vún c&ong.

Cái khó đúi vúi tôi còn ngút nghèú hún so vúi nhúng anh em khác cùng búnh trúng là tuy đau nhúng không thiú dùng các lo>i thuúc giúm đau hiún có vì sú phún & uacute;ng nghúch vúi lo>i thuúc làm lo>ng múau (Coumadin) mà tôi vún phúi uúng húng ngày sau khi thay van nhún túo búng kim lo>i.

Song song vúi nhúng cú gúng chúa trú búng thuúc, tôi còn tìm cách thăm dú, luyún túp theo nhúi phúng phúng phúng khúc nhau, múi cách đúu có mút múc đú công hiúu nhút đúnh, do búng húu ho>c các anh chú sinh viên đún đúng có thú i húc ngo>i ngú vúi tôi biút tôi đau nún đú nghú luyún túp thú. Cũng xin kú ra đây nhúng mún tôi đú đã có túp qua đú có anh em nào đúng búnh cùng trao đúi kinh nghiúm cho vui:

* Yoga (Hatha Yoga và Patales Yoga) túi các trung tâm 20-Hour Fitness.

* Khí công Thiúu Lâm Tú, theo cách húng dún cúa tác giú Wong Kiew Kit trong cuún Chi Kung for Health and Vitality.

* Phúng phúng thú sâu, chúm, nhú, và đúu trong cuún Wujishi Breathing Exercise cúa tác giú Men Den.

* Phúng phúng Đút Ma Dúch Cùn Kinh.

* Phúng phúng Thiún Vô Cùc do Thúy Tún Thút Hanh, nguyún giúo sú Quúc Húc, Huú, giú

thi&u.

* Pháng pháp Hãi Xuân gãn năm th&u t&op cúa các tu sĩ Tây Túng do Peter Kelder thuút lòi trong cuún Ancient Secret of the Fountain of Youth.Thái Cúc Quyún.

Tôi đà t&op qua các pháng pháp đòc giúi thi&u cũng nhò mòt sò pháng pháp khâc do các bòn thàn quen vòn là vòsò chò giòo mà tôi không ti&u n kò hòt ra đày, mòi mòn tôi t&op mòt thòi gian đòt t&im xem pháng pháp nào phù hòp cùng nhò thuút ti&u n và còng hiú vòi mònh nhòt. Mòy nàm gòn nay tôi cù gòng đòu đòn t&op a thi&u n mòi buúi sòng (theo Sò t&op cùng quún) và t&op Thài Cúc Quyún là chònh. Và dà th&u y cù phòn nào giúm đàu, không gay gòt nhò nhòng nàm trò cùng đày.

Đi&u đàng nòi không phòi là chuyún phòi kièn tròi t&op luyún, vòi đày là nhu cùu sinh t&op, mà chònh là mònh phòi tròc diún vòi th&u y cùng cùa thàn thòi mònh, coi l&ao hòoa là mòt phòn cùa ti&u n trònh t&op yòu, t&op nòi nhònh, không cù gòi phòi quúa lo òu, sò hòi. Và nhò dà nòi là tròn, biùt nòo làm không mònh, nhòng vòn phòi làm l&ao hòoa vòi nòo, chung sòng hòoa bònh vòi nòo, thòc t&op khòc chò nòo đòt cùng đòn đàu hay đòn dò, không nòn nòng, hòi hò, không tròng chò phòp lò mà mònh biùt là tuúi nòy không cùn cùng th&u y ra.

Gòn đày tôi là i t&inhh cù dòc đòc bài " Tính Tuúi Theo Lòi Mòi " (Calculate Your Age in Neo-Years) trên trang nhà cùa Giòo sò Tiún sò Davis Demko cù liên quan đòn cách suy nghĩ vòi tuúi giò. Theo ông, 75% ti&u n trònh l&ao hòoa cùa con ngòoi cù có th&u y đòu chò đòc do tác đòng cùa sòu yòu t&op sau đày:

* Khòc chò yòu t&op di truyún. Dìi nhònh yòu t&op di truyún t&op o cho mòi con ngòoi mòt t&inhh tròng cù th&u y bò mòc nhòng bònh mà cha mò ngòoi đó dà t&op bò, nhòng nhòng phòng phòng ngòa vò bòo vò sòc khòe hiún đòi, nòu áp dòng đòng mòc, cù th&u y làm giúm đòi ròt nhònh u t&inhh đòe dòa cùa yòu t&op nòy.

* T&op th&u y dòc, th&u y thao. Ròt nhònh u cùchòng đòau nhòc phòt sinh do thi&u u hoút đòng. Nòu luyún t&op thòng xuyún th&u y hòng thòng tim mòch sò đòc bòo toún, xòng vò bòp thòt sò ròn chòc, khòe, vò sò phòi hòp chòn tay sò nhòp nhòng, hòu hiún.

* Tinh thòn luòn đòc kòch thòch. Nhòng ngòoi t&op i cao mà vòn cùnh vòn cùnh sinh hoút t&inhh thòn đòu đòn vò đòu óc luòn luòn đòc kòch thòch, suy nghĩ, t&im t&op i nhò đòc sòach, hòc ngoúi ngò, chòi ô chò, hay tham gia vòo cùc cuúc thòo luòn hòng thòu sò giú đòc t&inhh thòn minh mòn, t&op nhònh t&ao làu dòi.

* Cù t&op quún dinh dòng t&op. Cùch t&op nhònh đò chòng lòi giò tròc tuúi hay bònh t&op. Thòc òn là nòng lòng. Phòi t&im hiún nhòng phòng cách dinh dòng l&ao hòoa mòn, cùng nhònh vòn t&op hay khoúng chòt mà cù thòi mònh cùn.

* Sòng cù ý nghòa. Sòng phòi cùnh mòc đòch đòng đòu i. Ý thòc rõ mòc đòch công viúc mònh đòng làm dò gòy cho mònh cùm hòng, giùp mònh t&op trung, chòu ý, trònh đòc buún nòn, bòn gòt, vò kòt quút t&ich cùc sò nòng cao giú trò cùa chònh mònh.

* Biùt phòng ngòa bònh t&op. Đày là yòu t&op quan tròng cùng giú trò đòu chò ti&u n trònh l&ao hòoa. Cùn khôam t&op ngòat thòng xuyún đò kòp ngòan chòn cùc bònh hiúm nghèò. Đòng bao giú nghòi là cùc chòng đòau nhòc hònh hò mònh chò là hòu quút cùa tuúi giò.

Sau khi phân tích các yúu tú nói trên, Giáo sú Demko đú nghú mút lúi tính tuúi múi mà ông cho là chính xác hún. Ông đút tên cho công thúc tính tuúi cúa ông là: DNA-Plus. DNA là viút tút cúa Demko's Neo Age, Plus ngú ý là già vúi nhúng đúc tính tích cúc. Công thúc DNA-Plus tính trung bình cúa 4 lúai tuúi:

- * Tuúi thúi gian, tính theo sú năm đã súng.
- * Tuúi thú chút, tính theo tình trúng súc khúe.
- * Tuúi xã húi, tính theo múc đú sinh hoút húng ngày trong viúc làm, đúi súng gia đình, giúi trú, hay các công tác thiún nguyún.
- * Tuúi tâm lý, tính theo khú núng đúi phó vúi khúng hoúng, múu thuún, sú căng thúng trong đúi súng, hay thích lúng vúi múi sú thay đúi bút ngú.

Nếu áp dúng công thúc này cho mút ngúoi đã súng đún 80 năm (tuúi thúi gian), có tình trúng súc khúe cúa mút ngúoi súng 70 năm (tuúi thú chút), có múc đú hoút đúng cúa mút ngúoi súng 60 năm (tuúi xã húi), và có khú núng lúng phó cúa mút ngúoi múi súng 50 năm (tuúi tâm lý), thì tuúi trung bình cúa ngúoi này sẽ là $(80+70+60+50) : 4 = 65$ tuúi (Neo Years), nghĩa là tuúi chính xác cúa ngúoi này chỉ múi 65 chứ không phúi là 80 theo cách suy nghĩ thông thường.

Búi vúy cho nên, các Anh các Chú i, hãy múm cúoi nhú tôi múi buúi sáng khi thúc dúy và bút đúu ngày múi vúi mút nú cúoi: Già i, Chào Mi !

Vâng, đúng vúy. Tuúi già đã đún vúi tôi, và tôi đã làm thân vúi nó. Vì tò mò tôi cũng đã tính tuúi tôi theo công thúc DNA-Plus cúa Giáo sú Demko. Böyle giú đún lúot Anh và Chú. Anh, Chú tính xem mình bao nhiêu tuúi?